

օրէն ճշմարտութիւնը՝ իբրեւ առաքինութեան բեղմնաւոր հունտեր՝ սերմանեցէք անոնց սրտերուն մէջ։ Ու վստահ եղէք թէ թերեւս օր մը արցունքներու մէջ ձեր ցանած բարի սերմերու ծաղկիւն ու պտղաբերիլը պիտի տեսնէք ուրախութեամբ։

Մենք ամէնքս, այո՛, ամէնքս, սիրելի եղբայրներ, պահինք մեր հաւատքը ու պաշտպանենք զայն հաւատքի թշնամիներուն դէմ։ Մեր օրերուն, ինչպէս ամէն ժամանակներու մէջ, զժախտաբար պակաս չեն այնպիսիները, որոնք Աւետարանի լոյսը գրուանի տակ թաքցնել կ'ուզեն, սակայն չեն ամբարիշտները, ազատախոհները, փառամոլները՝ որոնց սրտերուն մէջէն չիջած ըլլալով հաւատքի լոյսը՝ կ'ապրտամբին Աստուծոյ դէմ ու կ'աշխատին ուրիշներու հոգիներուն մէջէն ալ չիջուցանել ճշմարտութեան Հոգին։ Մենք սակայն հաստատուն մնանք մեր հաւատքին մէջ՝ մեզ նեցուկ ունենալով աւետարանական ճշմարտութիւնը, այսինքն Յիսուսի Քրիստոսի կրօնքը իր վարդապետութիւններով ու բարոյական օրէնքներով, իր պաշտամունքներով ու խորհուրդներով։ Ունենանք միեւնոյն արիւթիւնը, միևնոյն եռանդն ու յարատեւութիւնը, զորս մեղաւորներն ու ամբարիշտները ունին՝ պաշտպանելու համար չարութիւնն ու մոլութիւնները։ Ու այս դիւցազնական պայքարէն պատուով դուրս ելլելու համար բնաւ չմոռնանք թէ յաղթանակը միշտ Յիսուս Քրիստոս ու Անոր Եկեղեցին կը տանին, վասնզի գրուած է թէ աստուածային ծընմարտութիւնը կայ ու պիտի մնայ յաւիտեան։

Սուրբ Հոգիի գալստեան այս հրաշալի տօնի օրը աղօթենք մասնաւորապէս՝ որ Տէր Աստուած հազորդակից ընէ մեզ այն շնորհներուն, զորս Սուրբ Հոգին ծաւալեց այսօր առաքեալներուն վրայ. պահպանէ մեզ կեանքի նաւաբեկութիւններէն ու հասցնէ ամէնքս խաղաղութեան անքոյթ նաւահանգիստը։ Ամէն։

Մ. Ե. Ն.

ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆ(*)

1892 թուին, ի Սուրբ Յարութիւն մեր Լուսաւորչայ եկեղեցւոյ աջակողման վերնատունը փտած ու քայքայուած լինելուն՝ նորոգուեցաւ և այս առթիւ ներքին յարկը փոքրիւ միջոցին ելաւ այս դուխը(**) և անորոշ գերեզմանատեղի մը, նաև մի քանի կտոր մետաղախառն կոշտ հողեր։

Հարկ լինելով այս գլխոյ մասին քըննութիւն ընել ու իմանալ էութիւնը, մի նամակ գտնուեցաւ Արցախի Բաղդասար Մետրապօլի ստորագրութեամբ, որով կը յայտնէր թէ՝ Զաւարդօլայ Հասանի մայրը՝ Վախտանկայ կինը Խորիշահ, եկեր ի Սուրբ Երուսաղէմ և ի դրան Սուրբ Յարութեան խարազնագրեաց կը ճգնի և բազմամեայ ժուժկալութեամբ կը հանգչի ի Քրիստոս ու անդէն կը պահուի։

Մետրապօլի յայտարարութիւնը հիմնուած է Գանձասարայ Աղուանից կաթողիկոսարանի Մայր Եկեղեցւոյ մեծ արձանագրին վրայ, զոր յամի Տեառն 1824 Յունուար 16ին ի Սուրբ Նշան վանս Հաղբատայ ի ձեռն Ռուսաստանի նուիրակ Մարկոս վարդապետի պաշտօնեայ Բօմանցի Դէորդ սարկաւագի ամփոփեալ գտաք առանձին տետրակի մէջ Խօթայ և Գանձասարայ այլ արձանագրութեանց։

Թերեւ լինի այս գլուխը մեծին Հասանայ հաւատաւոր հարսին Խորիշահի, որոյ մահը գուցէ պատահած է Հայոց ՈԶ (1231) թվին ի Սուրբ Յարութեան։

Լուսաւարապէս

(ՍՏՐ.) Սահակ Եպիսկոպոս Խապայեց

1893 Ապրիլ 27

(*) Մետրոպ Պատրիարքի թուղթերուն մէջ գտնուեցաւ սոյն պատուիրկը, մեքենագրեալ ձեւով, զոր կը զետեղենք աստ անոր պատմական փոքր շահեկանութեան համար։

(**) Սոյն գանկը այժմ չէ ի միջի։